

Informator 2

Decembar 1999 godine

Reč predsednika

Drage kolege,

Period od izlaska prvog broja INFORMATOR-a do danas, obeležila su, bar što se JUKO CIGRE tiče, tri značajna događaja: priprema a kasnije i održavanje 24. savetovanja, agresija NATO na našu zemlju i uključenje stručnjaka i kolektiva iz Republike Srpske u JUKO CIGRE.

24. savetovanje JUKO CIGRE smo planirali i pripremali za kraj maja i početak juna ove godine. Međutim, napad NATO zemalja doveo je do pomeranja termina održavanja Savetovanja za polovinu oktobra. Bilo je velikih teškoća u pripremi ovog Savetovanja, ali su, jedna po jedna, te teškoće savladane i Savetovanje je ipak održano. Mnogi misle da već i sama ta činjenica predstavlja uspeh. Ali znatno veći uspeh čine 186 osnovnih i 16 referata stručnih izvestilaca, sadržajna diskusija po grupama, izložba većeg broja izlagača među kojima je bilo i inostranih, kao i dve zapažene prezentacije: Dejstvo NATO avijacije na prenosnu mrežu EES EPS-a i obnova razorene mreže i predlozi za unapređenje tarifnog sistema.

Poslovni ljudi su iskoristili ovu priliku, da preko izlaganja, video prikaza, prospektnog materijala i neposrednih kontakata, pokažu proizvodne mogućnosti svojih firmi i nove proizvode. Agresija NATO na našu zemlju, a posebno bombardovanje elektroenergetskih objekata, bili su povod da se učesnici Savetovanja bliže upoznaju sa tim događajima. Tako je, već na otvaranju Savetovanja, prikazan film "Svetlo u Srbiji" koji je zabeležio razaranja objekata prenosne mreže i napore za njenu obnovu, sa jasnom porukom da ćemo u tome uspeti. Istu tematiku obradili su stručnjaci iz "Elektroistok"-a, Dispečerskog centra EPS-a i TE "Nikola Tesla" iz Obrenovca u okviru prezentacije aktuelne teme pod naslovom:

"Dejstvo NATO avijacije na prenosnu mrežu EES EPS-a i obnova razorene mreže."

Minuli događaji našli su mesto u preferencijalnim temama za naredno - 25. savetovanje JUKO CIGRE.

Sa zadovoljstvom konstatujem da smo, u periodu od prošlog Savetovanja, a naročito na ovom, imali aktivno učešće u radu JUKO CIGRE kolega iz Republike Srpske. Kontakti koji su ostvareni u prethodnom periodu, sastanak Izvršnog odbora u Sarajevu, svesrdno zalaganje jednog broja naših drugova iz te sredine da podstaknu i usmere rad stručnjaka iz Republike Srpske prema JUKO CIGRE, urodili su plodom: formalnim učlanjenjem, pripremom referata i aktivnim radom na 24. savetovanju.

O radu i aktivnostima JUKO CIGRE i njegovih organa biće više reči na drugom mestu u ovom "Informatoru". Međutim, nalazim za potrebno da se ovde istaknu najvažniji ciljevi našeg budućeg rada koje je usvojila Skupština: obogaćivanje sadržaja i dalje poboljšanje rada Studijskih komiteta, jačanje njihovih veza sa odgovarajućim komitetima Međunarodne CIGRE, unapređenje saradnje JUKO CIGRE sa preduzećima, institucijama i drugim organizacijama koje su zainteresovane za problematiku rada elektroenergetskog sistema, podsticanje i pomoć mladim stručnjacima da se uključe i učestvuju u radu JUKO CIGRE, i dr. Koristim i ovu priliku da se zahvalim svim kolegama koji su svojim zalaganjem doprineli da JUKO CIGRE dobije zapažena priznanja za svoj doprinos u radu i uspešnom funkcionisanju elektroenergetskih sistema Srbije, Crne Gore i Republike Srpske. Sigurno je da bi ti rezultati bili daleko skromniji da naš rad nije podržan od velikog broja preduzeća i institucija, i njihovih rukovodilaca, čija se poslovna aktivnost neposredno ili posredno vezuje za problematiku elektroenergetskih sistema i njihovih visokonaponskih mreža.

S poštovanjem i srdačnim pozdravima,
Vojislav Milić
Predsednik JUKO CIGRE

Iz Sekretarijata JUKO CIGRE

Rad sekretarijata u ratnim uslovima

U periodu vazdušnih napada od strane NATO na SR Jugoslaviju, sekretarijat nije prekidao rad. Od važnijih poslova na domaćem planu ističe se saradnja sa novim članovima iz Republike Srpske, unošenje u bazu podataka, slanje zaduženja za individualnu i kolektivnu članarinu, pripreme Programa i publikacija 24. savetovanja, informisanje o novostima iz CIGRÉ. Članovi JUKO CIGRE su opsluživani publikacijama iz Sekretarijata, kao i kopijama traženih radova iz Pariza. Svim članovima Izvršnog odbora je poslat nov katalog publikacija CIGRÉ iz januara 1999. Na međunarodnom planu je elektronska pošta funkcionisala normalno. Formirana ad hoc radna grupa odabrala je dva rada od prijavljenih pet za CIGRE 2000. Radovi su prihvaćeni i navode se u rubrici Novosti iz CIGRÉ. Poslata je informacija o savetovanju Bosanskohercegovačkog komiteta CIGRÉ od 12. do 16. septembra 1999. svim članovima Izvršnog odbora. Prestanak rada STK 31 - Distributivne mreže Na osnovu predloga odluke o prestanku rada donetog na sastanku STK 31 - Distributivne mreže, 19. oktobra 1999. godine u Vrnjačkoj Banji, Izvršni odbor JUKO CIGRE je na svojoj XXIII sednici razmatrao navedene razloge i obrazloženja i doneo odluku o ukidanju ovog studijskog komiteta (čl. 19 Statuta). Deo problematike iz oblasti rada ovog STK razmatraće novo formirani JUKO CIGRE. Izabran novi predsednik STK 34 - Zaštita, automatika i merenje Na sednici održanoj 18. oktobra 1999. u Vrnjačkoj Banji, STK 34 je izabrao novog predsednika za period od četiri godine, mr Đorđa Golubovića. Mr Golubović je izabran 1998. godine za člana posmatrača SC 34 CIGRE. Pohvale prvog broja Informatora Povodom izlaska prvog broja Informatora septembra 1998., sekretarijat JUKO CIGRE je dobio pohvale i podršku za sadržaj i izgled od više funkcionera JUKO CIGRE, predstavnika kolektivnih članova i brojnih individualnih članova iz Srbije, Crne Gore i Republike Srpske.

Iz Sekretarijata CIGRÉ

Radovi za 38. savetovanje CIGRE 2000

Prihvaćena su dva rada Jugoslovenskog nacionalnog komiteta za 38. savetovanje CIGRÉ koje će se održati od 27. avgusta do 2. septembra 2000. godine u Parizu:

1. The advanced method of rotor failure detection in large induction motors
Lazarevic Z., Petrović D., Janda Z., Stojković S.
2. Analytical tools for the transfer capability evaluation of Balkan interconnection
Popović D., Dobrijević D., Mijušković N., Vlaisavljević D., Mijailović S.

Za ovo Savetovanje je primljeno 400 sinopsisa od kojih je prihvaćeno 320.

Novi sastav studijskih komiteta CIGRE 2000

Sekretarijat CIGRE se obratio nacionalnim komitetima pismom čiji je predmet "Novi sastav studijskih komiteta 2000". Rok za dostavu predloga za izbor novih članova i/ili zamenu starih je 17.12.1999. Dostavljena su nova Pravila za rad

studijskih komiteta "Rules for Study Committees", usvojena 1999. U odnosu na prethodna, u novim Pravilima prioritet se daje kvalifikaciji stručnjaka i njihovoj sposobnosti da izvrše zadatak. Članovi moraju imati podršku svojih firmi tako da mogu aktivno da učestvuju u radu studijskog komiteta i redovno prisustvuju sastancima (t. 5.2, 5.4 i 5.5 novih Pravila). Besplatni primerci časopisa ELECTRA za 20 studenata u 2000. godini CIGRE nastavlja praksu pružanja podrške studentima ustanovljenu 1994., dostavljanjem besplatnih primeraka časopisa ELECTRA. Potrebno je predložiti 20 imena studenata do kraja februara 2000. Zahtev za predlog imena studenata upućen je elektrotehničkim fakultetima u Beogradu, Novom Sadu, Nišu, Čačku, Podgorici, Banja Luci i Srpskom Sarajevu.

SKUPOVI

Domaći održani

- 24. savetovanje JUKO CIGRE od 17. do 20. oktobra 1999. godine, Vrnjačka Banja;
- Prvo jugoslovensko savetovanje o elektrodistributivnim mrežama - JUKO CIRED od 5. do 8. oktobra 1998. godine, Zlatibor;

Planirani

- XVI simpozijum o kablovima, maj 2000., Soko Banja;
- 10. simpozijum o upravljanju i telekomunikacijama u EES, maj 2000., Herceg Novi.

Međunarodni održani

- SC 11 Zajednički sastanak sa IEEE i EPRI, 8-10. septembar 1999. Orlando (Florida);
- SC 12 Kolokvijum, 14-16. jun 1999. Budimpešta;
- Simpozijum: Elektroenergetski sistemi u svetlu brze industrijalizacije, 20-24. septembar 1999. Kuala Lumpur;
- SC 15 Kolokvijum: Starenje materijala kod visokonaponske opreme u pogonu, 4. oktobar 1999. Sidnej;
- SC 21 Kolokvijum: Novi razvoj iz oblasti kablovskih sistema visokog i vrlo visokog napona, 31. oktobar 1999. St Petersburg Beach, Florida;
- Sastanak SC 23 - Postrojenja, 15. i 16. septembar 1999. Cirihi;
- SC 23 Kolokvijum: Buduća postrojenja, 17. septembar, Cirihi;
- SC 33 Kolokvijum, 30. avgust 1999., Lucern; " SC 34 Kolokvijum, 11-15. oktobar 1999., Firenca;
- SC 36 Kolokvijum, 6-7. oktobra 1999., Johannesburg;
- Kolokvijum: Poboljšanje performansi telekomunikacija u EES, 11-15. oktobar, 1999., Krakov;
- Simpozijum: Energetski sistemi u zemljama sa brzim industrijskim razvojem, 20-24. septembar 1999., Kuala Lumpur;

- SC 38 Kolokvijum o tržištu električne energije, 27. septembar - 1. oktobar 1999., Pert;
- X sastanak WG 39.03 - Centri upravljanja i ljudski resursi, 2. i 3. septembra 1999. Budimpešta (Prisustvovali članovi radne grupe iz Španije, Jugoslavije, Norveške, Irske, Mađarske, Švajcarske, Nemačke, Finske, Grčke i Holandije).
- SC 39 Kolokvijum, 7-13. novembar 1999., Curitiba.

Planirani

- 38. savetovanje CIGRE 2000, 27. avgusta do 1. septembra 2000, Pariz;
- IFAC 2000, maj 2000. Edinburg, Irska;
- Simpozijum o elektranama i energetskim sistemima, 26-29. aprila 2000, Brisel;
- Regionalna konferencija komiteta CIGRE iz arapskih zemalja, 19-21. mart 2001, Tripoli, Libija;
- Simpozijum "Ponašanje električne opreme i komponenti u tropskim uslovima", septembar 2001, Cairn, Australija;
- Simpozijum, decembar 2001, Itaipu, Brazil.

PUBLIKACIJE JUKO CIGRÉ

Sekretarijat JUKO CIGRÉ raspolaže sledećim novim publikacijama:

- **Publikacije 24. savetovanja JUKO CIGRÉ 1999.**
 - Zbornik radova u 4 knjige
 - Zbornik radova na CD
- **Ostale publikacije**
 - Statuti: SEE (Francuska), VDE (Nemačka), AEI (Italija), SEV, ASE (Švajcarska), ANSI (USA), IEEE (USA), sa prevodom na srpski jezik.
 - Zbornik radova sa IV savetovanja Bosanskohercegovačkog komiteta CIGRE 1999.
 - CD sa IV savetovanja Hrvatskog komiteta CIGRE 1999.
 - Kompletno izdanje tehničkih preporuka Elektrodistribucije Srbije.

Publikacije CIGRÉ

Pored publikacija objavljenih u Informatoru od septembra 1998., sekretarijat JUKO CIGRE raspolaže sledećim publikacijama:

- Časopis ELECTRA (od broja 148/93 do 185/98)
- Publikacije SC CIGRÉ i njihovih radnih grupa (WG)
 - Methods and techniques for reliability assessment of interconnected systems, Ref. No 129. (SC 38)

- Application of optimization techniques to study power system network performance, Ref.No 122. (SC 38)
- Methods and tools for transmission costs, Ref.No 120. (SC 38)
- New trends and requirements for dynamic security assessment, Ref.No 121. (SC 38)
- Unit commitment, Ref.No 126, in English, 140 FrF
- Assessment of fast transient stability methods: performance comparison, Ref.No 100. (SC 38)
- Digital technology in power systems. Needs-Opportunities-Impact. Symposium. United Kingdom, 12-14/06/1989. (SC 23, 34, 35, 39)
- AC/DC TRANSMISSION. Interactions and comparisons. Symposium. Boston, USA, 28-30/09/1987. (SC 14)
- AC harmonic filters and reactive compensation for HVDC with particular reference to non-characteristic harmonic, Ref.No 65. (SC 14)
- Interaction between HVDC convertors and nearby synchronous machines. Final report, Ref.No 119. (SC 14)
- Symposium "Power electronics in electric power systems", Tokyo, Japan, 22-24/05/1995. (SC 14)
- Line - charging current switching of HV lines. Stresses and testing. Parts 182, Ref.No 47. (SC 13)
- Interruption of small inductive currents, Ref.No 50. (SC 13)
- Overvoltages and overvoltage protection in the generator main electrical circuit in power stations, Ref.No 98. (SC 23)
- Distortion and attenuation of travelling waves caused by transient corona, Ref.No 55. (SC 33)
- Lightning characteristics relevant for electrical engineering: assessment of sensing, recording and mapping requirements in the light of present technological advancements, Ref.No 94. (SC 33)
- Electric Power Transmission and the Environment: Fields-Noise and Interference, Ref.No 74. (SC 36)
- CIGRE Publication 1967-1986; 1988-1997 Session papers, Electra Journal, Technical Brochures.
- Important Achievements of CIGRE december 1998
- Optical Fibre planing guide for power utilities, Ref. No 45, (SC 35)
- Methods for calculating cyclic ratings for buried cables with partial drying of the surrounding soil (SC 21) ELECTRA N° 145, Dec. 1992
Sekretarijat JUKO CIGRE planira da početkom 2000. nabavi još desetak novih publikacija po izboru studijskih komiteta JUKO CIGRE.

24. Savetovanje JUKO CIGRÉ

U nedelju 17. oktobra 24. savetovanje je u prisustvu preko 1000 učesnika u Vrnjačkoj Banji u kongresnom centru Zvezda, otvorio prof. dr Branislav Ivković, ministar za nauku i tehnologiju u Vladi Republike Srbije. Učesnike su pozdravili generalni direktor EPS g. Slobodan Babić u svojstvu generalnog pokrovitelja, direktor Elektroprivrede Crne Gore g. Slobodan Daković i direktor Elektroprivrede Republike Srpske g. Slobodan Mrdić u svojstvu velikih pokrovitelja. Na otvaranju je prvi put prikazan film "Svetlo u Srbiji" koji je zabeležio razaranje objekata prenosne mreže i napore za njenu obnovu sa porukom da će se u tome uspeti. Posle otvaranja Savetovanja održan je kraći umetnički program i koktel. Rad na Savetovanju se odvijao po grupama prema rasporedu datom u Programu. Svi studijski komiteti su doneli zaključke o radu svojih grupa, utvrdili preferencijalne teme za 25. savetovanje 2001. i proglasili najzapaženiji rad. Izveštaj o radu obuhvata sve ove rezultate studijskih komiteta sa 24. savetovanja.

19. oktobra 1999. održana je redovna skupština JUKO CIGRE. Skupština je usvojila Izveštaj o radu JUKO CIGRE između dve skupštine podnet od strane predsednika JUKO CIGRE. U Izveštaju je dat opis aktivnosti JUKO CIGRE u periodu od dve godine i date su smernice za budući rad. Prema Programu 24. savetovanja, 19. oktobra 1999. je održana prezentacija aktuelne teme "Dejstvo NATO avijacije na prenosnu mrežu elektroenergetskog sistema EPS i obnova razorene mreže". Autori pojedinih delova prezentacije su bili direktni učesnici u otklanjanju posledica nastalih razaranjem elektroenergetskih prenosnih objekata. Izložba tehničkih dostignuća je okupila 28 firmi proizvođača opreme, naučno istraživačkih i servisnih organizacija koje su prikazale učesnicima i široj javnosti svoje mogućnosti u okviru predmeta rada Savetovanja.

Domaće i strane firme su pokazale veliki interes za biznis klub gde su prezentirale svoje mogućnosti u i posebno rezervisanim terminima.

20. oktobra 1999. održan je okrugli sto na temu "Predlozi za unapređenje tarifnog sistema". Interesovanje učesnika i diskusija posle izlaganja dr Slobodana Ružića potvrdili su dobar izbor teme. 24. savetovanje JUKO CIGRE, bazirajući rad na

prethodno usvojenim preferencijalnim temama, obuhvatilo je sve aktuelne aspekte rada EES, uključujući otežan rad u ratnim uslovima. Napori svih učesnika, pre svega autora radova, trajno su zabeleženi u četiri knjige zbornika radova i na CD.

ČLANARINA

JUKO CIGRÉ

- Individualna članarina za 2000. iznosi 60,00 din.
- Kolektivna članarina za 2000. iznosi 4000,00 din.

JUKO CIGRÉ ima 1958 registrovanih stručnjaka koje obaveštava o svojim aktivnostima. Za 1999. godinu je 150 individualnih članova izmirilo članarinu, a 35 organizacija se odazvalo pozivu da budu kolektivni članovi. Na prezentaciji JUKO CIGRE na Internetu nalaze se imena kolektivnih članova JUKO CIGRE

CIGRÉ

- Individualna članarina za 2000. iznosi 460 FrF.
- Kolektivna članarina CIGRÉ za 2000. godinu iznosi 3080 FrF za industriju i 1540 FrF za obrazovne ustanove.

U 1999. godini broj individualnih članova CIGRÉ je 55, što sa još tri kolektivna (tri elektroprivrede) koji čine 15 ekvivalentnih individualnih članova, obezbeđuje pravo na dostavljanje jednog rada na savetovanju CIGRÉ u 2000. godini.

***Istaknuti član STK 22
JUKO CIGRE
g. Nikola Vučinić, je
proglašen 1998.
godine
za počasnog člana
CIGRÉ.
Ovo je objavljeno u
časopisu ELECTRA
i u publikaciji
Membership Directory
1999.***

